

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2786

Vragen van de leden **Paternotte**, **Groothuizen** en **Verhoeven** (allen D66) aan de Ministers voor Justitie en Veiligheid en voor Rechtsbescherming over *de intimidatie van historicus Nadia Bouras* (ingezonden 23 maart 2021).

Antwoord van Minister **Grapperhaus** (Justitie en Veiligheid), mede namens de Minister voor Rechtsbescherming (ontvangen 18 mei 2021). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2020–2021, nr. 2311.

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Historicus Nadia Bouras thuis bedreigd: «Locatie in de gaten gehouden»»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Hoe duidt u het gegeven dat de anonieme organisatie Vizier op Links stickers verstrekt waarop wordt vermeld dat locaties geobserveerd worden en dat men tips kan doorgeven om «zicht te krijgen op linkse activisten»?

Antwoord 2

Ik vind deze gedragingen intimiderend en onwenselijk. Ik doe verder geen uitspraken over individuele gevallen. De noodzaak tot interventies en de interventiemogelijkheden hangen sterk af van de concrete feiten en omstandigheden van het geval.

Vraag 3

Deelt u de mening dat het onacceptabel is dat wetenschappers, journalisten, politici en andere mensen die publiekelijk hun mening uiten op deze manier geïntimideerd worden?

Welke mogelijkheden ziet u om deze vorm van intimidatie een halt toe te roepen?

¹ Het Parool, 21 maart 2021, «Historicus Nadia Bouras thuis bedreigd: «Locatie in de gaten gehouden»», <https://www.parool.nl/amsterdam/historicus-nadia-bouras-thuis-bedeigd-locatie-in-de-gaten-gehouden~ba3713d4/>

Antwoord 3

Ja. De vrijheid van meningsuiting is een bijzonder groot goed. Het staat buiten kijf dat eenieder zonder belemmeringen zijn of haar standpunten – al dan niet publiekelijk – zou moeten kunnen uitdragen, behoudens ieders verantwoordelijkheid voor de wet. Agressie en intimidatie zijn daarom volstrekt onaanvaardbaar.

Voor politici in het bijzonder is het cruciaal dat zij onbevangen kunnen deelnemen aan het publieke debat. Wanneer de spelregels van het publieke debat met voeten getreden worden door middel van intimidatie is dit onacceptabel.

Met betrekking tot het decentrale openbaar bestuur vervult het Netwerk Weerbaar Bestuur onder leiding van het Ministerie van BZK een rol om de weerbaarheid te versterken en steun na incidenten te bieden. Het netwerk biedt onder anderen handvatten aan om duidelijke grenzen te stellen en bij grensoverschrijding steun in te schakelen waardoor kwaadwillenden niet het beoogde effect bereiken. Aan de hand van bijvoorbeeld woningscans, trainingen, normstelling, agressieprotocollen en persoonlijke bijstand worden decentrale politici en hun organisaties concreet ondersteund.

Vraag 4

Herkent u het beeld dat slachtoffers op basis van de huidige wetgeving weinig mogelijkheden hebben om juridische stappen te zetten? Herinnert u zich de antwoorden die u op 11 januari 2021 gaf op Kamervragen over het fenomeen doxing, waarin u aangeeft dat de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en de aanpak van internetpesten van toepassing zijn, en dat u een separate aanpak niet nodig acht? Herinnert u zich tevens de uitspraak tijdens het notaoverleg politie op 3 februari 2021, waarin u stelt dat doxing een dusdanig ernstig fenomeen is dat een separate aanpak wellicht toch nodig is? Ziet u op basis van die conclusie en de dreiging veroorzaakt door Vizier op Links nu wel de urgentie in van een specifieke aanpak van doxing?^{2, 3}

Antwoord 4

De politie heeft naar aanleiding van diverse incidenten met burgers die persoonsgegevens van politieambtenaren op internet plaatsten om hen ondemocratisch of onrechtmatig te beïnvloeden een handelingskader doxing opgesteld. De politie heeft aangegeven graag vroegtijdiger tegen dit soort praktijken te willen optreden en heeft mij verzocht te verkennen of strafbaarstelling van kale doxing een oplossing zou kunnen bieden. Ik ga dit onderzoeken in samenhang met het beleidskader internetpesten dat is ontwikkeld en waarvan de verschillende stappen momenteel worden uitgevoerd.

Vraag 5

Erkent u dat de huidige werking van het Handelsregister van de Kamer van Koophandel onvoldoende bescherming biedt tegen dit soort misbruik van adresgegevens, zoals uitgesproken door de Kamer in de motie van het lid Verhoeven c.s. over geen privéadressen verstrekken van ingeschrevenen die aangeven dat niet te willen? Hoe staat het met de aanpassing van het Handelsregisterbesluit die ervoor dient te zorgen dat de adresgegevens van zelfstandigen niet meer door iedereen kunnen worden ingezien?^{4, 5}

Antwoord 5

De Staatssecretaris van Economische Zaken heeft een voorstel tot aanpassing van het Handelsregisterbesluit in voorbereiding dat de afscherming van het als zodanig geregistreerde woonadres van de ondernemer uitbreidt naar alle inschrijvingen. Op dit moment geldt dat nog alleen voor rechtspersonen. Dat voorstel ligt voor advies bij de Autoriteit Persoonsgegevens en moet daarna naar de Raad van State. Dit voorstel regelt dus de afscherming van het woonadres en niet de afscherming van het vestigingsadres, ook niet als dat het adres is waar de ondernemer woont. Inzicht in vestigingsadressen is een

² Aangangsel Handelingen, vergaderjaar 2020–2021, nr. 1287

³ Kamerstuk 2021D05132

⁴ fd.nl, 18 december 2020, «Twitterfittie? Een huisadres achterhalen is gevaarlijk makkelijk», <https://fd.nl/opinie/1367576/twitterfittie-eeen-huisadres-achterhalen-is-gevaarlijk-makkelijk>

⁵ Kamerstuk 35 421, nr. 15

basisfunctie van het Handelsregister. De ondernemer moet daar bij het kiezen van een vestigingsadres ook rekening mee houden.

Overigens ziet KVK zich steeds nadrukkelijker geconfronteerd met moeilijk verenigbare wensen van belanghebbenden bij het handelsregister van binnen en buiten de overheid. Dit betreft vooral de afweging tussen privacy en openbaarheid. EZK en KVK zijn voornemens daarover op korte termijn het gesprek aan te gaan met stakeholders.

Vraag 6

Hoe groot acht u het risico dat de organisatie Vizier op Links bijdraagt aan de online radicalisering van rechts-extremistische eenlingen zoals geschetst in het Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland 53? Wat kunt u hiertegen doen?⁶

Antwoord 6

Twitter heeft het account van Vizier op Links inmiddels geschorst omdat het in strijd zou hebben gehandeld met de regels van het sociale medium.

De activiteiten van Vizier op Links kunnen bijdragen aan een verdere polarisatie tussen «links» en «rechts». Het is activistisch van aard, maar er gaat veel intimidatie van uit waardoor waakzaamheid is geboden omdat escalatie rond gebeurtenissen zou kunnen plaatsvinden. Dit online polariserend fenomeen kan door inzet van minimale middelen voor maximale polarisatie zorgen.

In een gepolariseerd klimaat is de kans op het radicaliseren van eenlingen aanwezig. De lokale, persoonsgerichte aanpak wordt ingezet wanneer sprake is van radicalisering of rechts-extremistische uitingen door individuen, met als doel de dreiging die van een persoon uitgaat te onderkennen en daarop te interveniëren. Op landelijk niveau zet de overheid zich in om terroristische en extremistische uitingen, zowel online als offline, geen vat te laten krijgen op de samenleving. Wanneer er sprake is van extremistische gedragingen die een vermoeden van een strafbaar feit opleveren, waaronder intimidatie en bedreiging, kan het Openbaar Ministerie een strafrechtelijk onderzoek instellen en indien opportuun overgaan tot vervolging.

Vraag 7

Ziet u mogelijkheden om ook de verantwoordelijkheid aan te scherpen die sociale netwerk bedrijven dragen in het faciliteren van doxing en het handhaven van de eigen richtlijnen?

Antwoord 7

Ik ben blij met de voortgang die op Europees en op nationaal niveau is geboekt om afspraken te maken met de grote platformen over het melden en verwijderen (Notice and Take Down) van illegale en anderszins onrechtmatige content. Platformen als Facebook doen zichtbaar hun best om beter inzichtelijk te maken welke afwegingen ze maken bij het al dan niet verwijderen van content op hun platform. Toch ben ik van mening dat platformen meer kunnen – en ook zouden moeten – doen om ongewenste content tegen te gaan, door het ontoegankelijk maken van strafbare en anderszins onrechtmatige uitingen, maar ook door het actief beperken van de verspreiding van schadelijke content, het blootleggen van onjuiste assumpties en het organiseren van tegengeluid. Ik ben voornemens om – waar mogelijk samen met andere landen – verdergaande afspraken te maken om platformen ertoe te bewegen zich (nog) meer in te spannen om ongewenst online gedrag te voorkomen.

⁶ Kamerstuk 29 754, nr. 560, p. 14–15